

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

WIJLEN

Toneelspel in drie bedrijven

door

Benny Baudewijns

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1992

Nr. 1960

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIJF tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

Wettelijk depot D/1992/220/19
ISBN 90-385-0158-7

cop. 1992 Toneelfonds J. Janssens/B.Baudewijns

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES (3 dames - 2 heren - figuratie)

JOE : Een aan de drank verslaafde drukker. Eens van de drank af, wordt de duivel in hem wakker

MAG : Jonge ambitieuze vrouw. Helpt Joe en zijn bedrijf er weer bovenop, maar krijgt daarvoor weinig begrip of dank.

GEERT : Vriend van Joe, verslaafd aan het bingospel (trekbiljart). Altijd op zoek naar geld.

SOPHIE : Geerts vrouw. Probeert de eindjes aan elkaar te knopen. Wordt krankzinnig naar het einde van het stuk.

DAISY : Sekretaresse in Joes bedrijf. Een jong en eerlijk meisje.

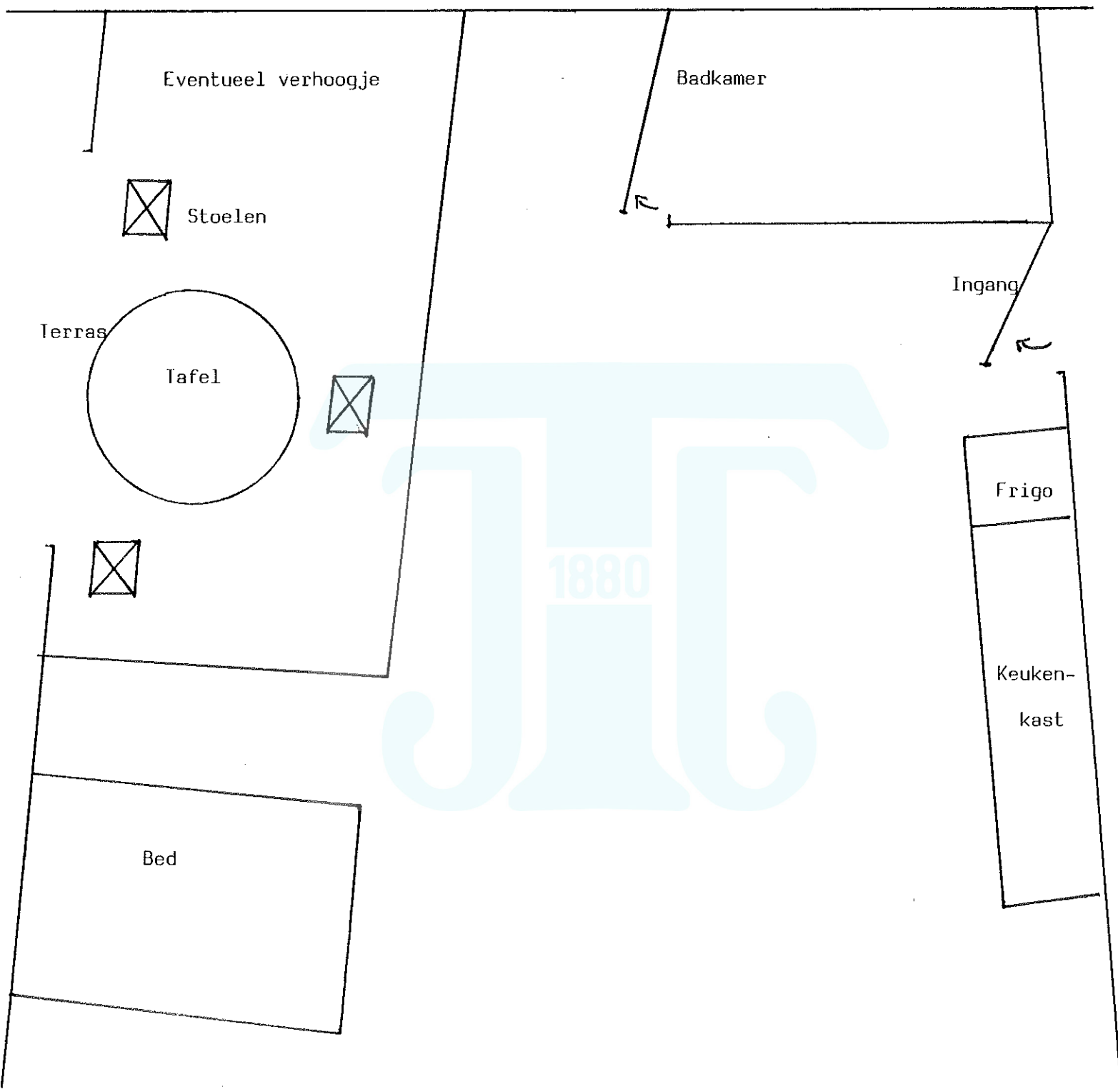
Winkelier en diens vrouw : Figuratie.

KORTE INHOUD

Joe heeft een drukkerij. De zaken gaan echter niet goed want hij is zwaar aan de drank. Mag, een jonge ambitieuze vrouw snapt echter al vlug dat het bedrijf nog niet verloren is. Ze helpt Joe van de drank af.

Dat had ze beter niet gedaan want nu worden de ware duivels in Joe wakker. Hij is egoïstisch, eerzuchtig, staalhard en ontziet niets of niemand.

Op Kerstavond barst de bom ...

1st DEEL

S C E N E 1

(Joe ligt in zijn bed. Schiet plotseling wakker. Totaal verdund, zweetend. Gevoel van opluchting dat het maar een droom was. Kijkt om zich heen, zoekend naar een fles met nog wat inhoud. Er staan verschillende flessen rond zijn bed, maar allen leeg. Wankelend staat hij op. Strompelt naar de keuken, opent frigo. Verschrikking op zijn gelaat, geen drank meer!).

JOE : - Nee ! (Raakt in paniek. Zoekt koortsachtig in frigo naar drank. Kiepert de inhoud naar buiten : paar potten en pannen met beschimmelde etenswaren, doos melk die openspat, paar eieren. Ziet dat er geen drank in frigo zit, zakt wenend in elkaar, frigo blijft open).

JOE : - (Gelaten) Nee....(Zit schuddend te wenen. Plots een nieuwe paniekaanval. Zoekt koortsachtig in alle mogelijke kasten en rekken naar drank, daarbij alles omverwerpend wat niet op drank lijkt. Haalt de inhoud van kasten leeg, alles komt op de vloer terecht, een reusachtige rommelboel. Maar er is geen druppel drank te vinden. Nu neemt de paniek schrikwekkende afmetingen aan. Hij rukt gordijnen van de muur, schilderijen, haalt tapijt onderste boven waarbij stoelen en tafel omver vliegen. Niets te vinden).

JOE : - Nee, nee... (Hij rilt over gans zijn lichaam, trekt zich helemaal in mekaar, in een bolletje. Plots een laatste krampachtige poging. Hij strompelt, als iemand die in ademnood zit, naar een deur aan zijkant deksel. Deze is gesloten. Hij begint hevig op de deur te bonzen).

JOE : - He... he... doe open.... He, doe open. (Geen reactie). Doe open... doe godverdomme die deur open ! (Nog hevig bonzen. Winkelier in pyjama verschijnt, zijn peignoir aangespannd. De deur blijft op een kier).

WINKELIER : - Wie maakt er daar nondedsju zo een lawaai ?

JOE : - Doe open !

WINKELIER : - 't Is niet waar, he ! (De vrouw van de winkelier verschijnt).

- VROUW : - Moet ik de politie bellen ?
- WINKELIER : - Nee, laat maar. 't Is de Joe.
- VROUW : - Weeral ? Da's al de tweede keer deze week.
- JOE : - Staat daar zo niet te tetteren en doe die deur open !
- VROUW : - En dan heeft dat nog noten op zijn zang.
- WINKELIER : - Komt godverdomme uwen drank halen tijdens de openingsuren van de winkel.
- JOE : - Doe open of ik sla de ruit in.
- WINKELIER : - Dan roep ik de politie.
- JOE : - Kan mij niet schelen. Maar uw ruit zal toch ingeslagen zijn.
- VROUW : - Smeerlap.
- JOE : - Ik doe het, he !
- WINKELIER : - 't Is al goed. Ge krijgt uwen drank. Maar eerst het hondje doen.
- JOE : - (Ten einde krachten) Doe open !
- WINKELIER : - Hondje !
- JOE : - (Doet met laatste krachten een hond na. Kruipt over de vloer, blaft. De winkelier en zijn vrouw vermaken zich kostelijk. Lachen zeer (on)smakelijk).
- WINKELIER : - Zitten... (Joe doet het)... Pootje geven... (Beiden lachen hartelijk. Winkelier gaat twee flessen halen).
- VROUW : - Staartje kwispelen... Dat kunt ge niet meer zeker ! (Vulgaire lach).
- WINKELIER : - (Heeft twee flessen in de hand. Lacht nog steeds). Eerst schoon pootje geven aan baasje !
- JOE : - (Doet het. Krijgt fles te pakken. Kurk eraf en hij drinkt alsof zijn leven er van afhangt. Zijn lichaam komt tot rust. Hijgt nog na van de inspanningen). Dank je.
- WINKELIER : - 't Is niks. (Geeft tweede fles aan Joe). Ik kom morgen eens langs. Ik heb tegen volgende week duizend reclamefolders nodig.
- JOE : - (Verschirkt) Duizend ?

WINKELIER : - In tweekleurendruk.

JOE : - Duizend folders voor twee schamele fleskes gin ?

WINKELIER : - Nachttarief. (Gaat terug naar binnen. Joe neemt nog een slok, is helemaal de oude nu. Gaat terug naar zijn appartement en kruipt in bed met de twee flessen gin onder zijn armen geklemd).

SCENE 2

(Joe wordt hoestend wakker. Een geluid als iemand die zijn laatste rochel uitspuwt. Gaat zitten op zijn bed, opent zijn fles gin en neemt een grote slok. Het hoesten gaat niet over. Hij steekt een sigaret op. Het hoesten wordt nog erger. Hij zet één fles weg, neemt de andere mee en gaat naar de keuken. Uit een kast haalt hij een pot met pillen, schudt er een paar op zijn hand, brengt de pillen naar de mond, gaat naar frigo om water, ziet dat de volledige inhoud op de grond is terechtgekomen en slikt dan zijn pillen door met gin. Slaat kwaad de deur van de frigo dicht. Achter deze deur stond een aktrice klaar).

MAG : (Een rare figuur. Ze heeft het uiterlijk van een koele, beredeneerde zakenvrouw. Draagt iets wat zeer kort bij een herenkostuum komt, de haren strak naar achter gekamd en een strenge bril. Achter deze harde façade gaat echter een twijfelend mens schuil).

JOE : - Wat komt ge mij hier lastig vallen ?

MAG : (Heeft een pakje drukwerk in de hand). Ik moest wel. Ik ben al een paar keren aan de drukkerij gepasseerd, maar voor twaalf uur ben je d'er nooit.

JOE : - Ik heb nog van alles te doen.

MAG : - Het huishouden zeker !

JOE : - Gaat u niks aan. Wat is er nu weer ?

MAG : - Er staat nog een fout in deze invitaties.

JOE : - U hebt de proef toch herlezen.

MAG : - 't Is nog altijd dezelfde fout.

JOE : - Ik heb u toch al gezegd, u hebt de proef toch herlezen ?

- MAG : - Asjeblieft meneer. Ik werk voor een heel belangrijke firma. Wij zijn wel gewoon van de zaken eventjes anders aan te pakken.
- JOE : - Oh ja ?
- MAG : - Veel professioneler. Als u ons zo behandeld bij een eerste bestelling, moet u van ons geen andere opdrachten verwachten.
- JOE : - Werk genoeg.
- MAG : - Uw drukkerij zag er anders niet uit dat ze gebukt liep onder de bestellingen.
- JOE : - Gaat dat u wat aan ?
- MAG : - Luister. Dit zijn invitaties voor een hele belangrijke receptie die onze firma geeft. We hebben namelijk onze omzet op spektakulaire manier vergroot. Dit wordt gevierd in aanwezigheid van de Amerikaanse leiding van ons bedrijf. En dan een invitatie met een kanjer van een fout erin.
- JOE : - U spreekt als een zakelijke trut op een klotevergadering (Lacht).
- MAG : - U vindt zichzelf grappig ?
- JOE : - Laat mij godverdomme gerust. Ik zal ze wel herdrukken.
- MAG : - Nu meteen.
- JOE : - Ja, dag Jan.
- MAG : - Ik moet deze invitatie ten laatste deze namiddag versturen.
- JOE : - (Vastberaden) Ik zal ze herdrukken als ik tijd heb !
- MAG : - (Wil iets kwaads zeggen, houdt zich in. Neemt kwaad het pak invitaties mee. Joe gaat naar frigo, deur open en vindt na enig zoeken toch nog een fles bronwater. Drinkt. Mag verdwijnt achter de deur).

SCENE 3

(Joe drinkt en zet fles terug. Slaat deur dicht. Achter de deur verschijnen nu Geert en Sophie, nog twee verlopen figuren, hun kleren zijn absoluut onfris en zij zien er totaal onverzorgd uit).

- GEERT : - Wel, wel, gaat ge u aan het water begeven ?

- SOPHIE : - Pas maar op, daarvan beroestert ge !
- JOE : - Wat komen jullie hier zo vroeg al doen ?
- SOPHIE : - We zagen dat uw drukkerij nog dicht was. Toen zeiden we dat we eens naar hier gingen komen. Voilà, hier zijn we.
- JOE : - Normaal komen jullie toch later op de dag ?
- GEERT : - Gewoontes zijn er om veranderd te worden.
- JOE : - Ik moet nog gaan werken. D'er is hier een of andere trut van haar voeten komen maken.
- GEERT : - Wij houden je niet tegen. (Joe gaat naar badkamer. Geert tegen Sophie). Ik heb je toch gezegd dat het een slecht idee was om nu te komen. Hij is nog veel te nuchter. Hij heeft zelfs goesting om te gaan werken.
- SOPHIE : - Hij is onze enige kans.
- GEERT : - Maar laat mij nog eens diskuteren met die gast. Ik ben er zeker van dat hij nog wat kan wachten.
- SOPHIE : - Nee Geert, deze keer was het de laatste verwittiging heeft hij gezegd.
- GEERT : - Dat zei hij de keer tevoren ook al.
- SOPHIE : - Nee, nee. Deze keer was zijn toon veel te serieus. Ik zou niet willen dat ze u het ziekenhuis in kloppen.
- GEERT : - Heeft hij dat gezegd ?
- SOPHIE : -Eh... nee... hij zei : het kerkhof op kloppen.
- GEERT : - Dat doen ze toch niet.
- SOHPIE : - Pas op met die mannen (Joe terug op uit badkamer. Is een klein beetje opgefrist). Wat ik wou zeggen, Joe.... wij kwamen zo vroeg omdat wij u nog iets moeten.
- JOE : - Ho, dat presseert niet.
- SOPHIE : - Nee, nee, goeie rekeningen maken goeie vrienden. En doordat jij onze enigste vriend zijt. Hier : da's voor u. (Uit haar handtas haalt ze een fles whisky)
- JOE : - Voor mij ?
- GEERT : - Ja, da's voor die papieren die ge ons eens gedrukt hebt.

- JOE : - Papieren ?
- GEERT : - Wel ja, die papieren van die firma waar wij zozegzegd zeven jaar concierge geweest waren.
- JOE : (Zoekt in zijn herinneringen. Het is duidelijk dat hij er geen zier meer van weet).
- SOPHIE : - Wel ?
- JOE : - Wel wat ?
- SOPHIE : - Drink je d'er niet van ?
- JOE : (Aarzelend) Nee.... he.... 't is nog zo vroeg. Ik moet nog gaan werken.
- SOPHIE : - Allez kom, eentje dan, een opwarmerke.
- JOE : - Ja maar....
- GEERT : - (Begint te vertellen om hem af te leiden. Sophie zoekt tussen de rommel drie glazen en schenkt in). Dat was een schoon historie met die firma. Ja, daar hebt ge ons goed geholpen. Jongens toch, wij, zeven jaar concierge, het zou schoon zijn. Altijd dat gezaag van iedereen aan onze kop : daar regent het binnen, in die bureau is de chauffage kapot. Die strontvuilbakken buiten zetten twee keer per week. Nee, dat zou niks voor ons geweest zijn. Maar het heeft ons goed geholpen. We hadden van de slag weer recht op dopgeld...
- SOPHIE : - Ja, ja, het waren schoon papieren
- GEERT : - Ja, eerst ons kontrakt. En helemaal in van die klein letterkes, precies echt. En dan onze loonfiches, een afzonderlijke loonfiche voor ieder van ons, en dan onze ontslagbrief : keurig opgesteld. Ontslagen wegens economische en herstrukturingsredenen. Jongens toch, waar ge de woorden gaat halen !
- SOPHIE : - Ja, ja, schoon papieren.
- GEERT : - En een schone tekening bovenaan.... hoe noemt ge dat weer ? Een logo, ja, dat is het. Een schone logo. Wacht eens, hoe had ge die firma weer genoemd ? Wacht, het was een rare naam.... Iets in het Engels... Eh... Kidie... nee.... Kinky Die, dat was het : Kindy Die. Dat was de naam van dat mokke op die trekbiljart in dat café. We zochten een naam en toen zaagt gij die trekbiljart staan, met dat mokke met haar dikke tetten erop en ge begon te lachen. "Ik heb een goeie naam" zeidt ge, "Daar zie : zo iets Engels, dat doet altijd veel chiquer en serieuzer". En ge hebt er dan nog zo iets achtergezet, om het nog echter te maken, hebt ge gezegd.... Wacht ze.... Kinky Die ... en dan corpore Incorporated. Dat was het. Het schijnt dat dat in Engeland achter al de firmanamen staat.... Ja, ja,....

(Tijdens het gesprek heeft Sophie voortdurend de glazen gevuld. Joe dronk het zijne steeds gulzig uit, Sophie en Geert goten het hunnen steeds weg. De fles raakt leeg. Sophie moffelt ze weg en neemt een tweede uit haar handtas. Ze beduidt Geert dat hij het gesprek moet op gang houden).

- SOPHIE : - Ja, ja, en al onze papieren werden in orde bevonden....
- JOE : - Zeg, nu moet ik toch echt gaan werken hoor
- SOHPIE : - Kom, op één been kunt ge niet staan ! (Schenkt bij).
- GEERT : - Ja, al onze papieren in orde. Die kloten van het ministerie hebben niet eens de moeite gedaan om d'er iets van te controleren. Dan staan ze stom dat een mens froesjelt. Het enige wat ze gezegd hebben.... weet ge nog, dat was dat jong gastje dat daar in dat bureauke in de hoek zat, ik denk dat die aan zijn eerste week bezig was. Het enige wat die gast gezegd heeft was, dat er een fout in de firmanaam stond....Wacht ze, wat was het weer ? Ja, in dat woord dat gij erbij gezet had. Incorporated. Dat wordt incorporatid uitgesproken, maar incorporated geschreven. En bij ons stond daar heel fier incorporatid. Ge moet uw Engels eens een beetje bijschaven.
Ik dacht : nu is het hier gedaan met ons. Nu kunnen we onzen dop op onzen buik schrijven. Denkt gij dat één van die ander bureaupissers d'er op gelet heeft wat dat gastje zei ? Denkt gij dat er één enkel hersencel van die kloten vindt dat dat toch wel een beetje verdacht was ?
Nee jong, allemaal met hunne neus in hun dossierkes. En dat gastje hief wijselijk zijn mond toe. En dan, in ene keer, bang, bang, bang.... Een paar stempels van 't kan niet meer op onze papieren en de concierge en zijn vrouw van Kinky Die Incorporated konden gaan doppen.
Wat zouden die gasten eigenlijk verkopen ?
Soutien-gorges ? Ha ha.... om in de stijl van die tekening te blijven.
Hoe zit het, incorporated, drinken we nog ene ?
- JOE : - Ik moet echt gaan (Neemt de fles uit Sophie's handen en drinkt gulzig aan de fles. Wankelt naar frigo en zet de fles er boven op. Sophie en Geert houden hem scherp in de gaten). Merci voor de fles, maar nu moet ik toch (Wankelt naar achter en trekt onhandig een versleten jas aan).
- GEERT : - (Tot sophie) Mislukt.
- SOPHIE : - (Gaat naar frigo en neemt de fles, die nog ongeveer halfvol is. Gooit ze naar Joe). Vijfhonderd frank als ge ze in één keer uitkrijgt !
- JOE : - (Spartelt tegen met laatste beetje weerstand) Nee, houdt die spelletjes voor 's avonds....
- SOPHIE : - Ge kunt het niet ...

- JOE : - Allez toe, asjeblijft...
- SOPHIE : - Ge durft niet.
- JOE : - Sophie, hou op...
- SOPHIE : - Groot bakkes maar ge durft niet !
- JOE : (Zet vastberaden de fles aan de mond, waarbij drank over zijn kin loopt. De fles raakt leeg. Hij wankelt naar frigo en wil de fles er weer op zetten, maar stuikt ervoor in mekaar). (Geert en Sophie gaan gedecideerd naar het bed en halen van onder de matras een ouwe tas met geld. Geert begint de bankbriefjes te tellen in de hand van Sophie).
- GEERT : - Achtentwintig.....negen.... dertig.
- SOPHIE : - Geert, 't is tweeëndertig.
- GEERT : - Ah nee, dertig.
- SOPHIE : - D'er komen d'er twee bij. Nalatigheidsinterest heeft hij gezegd.
- GEERT : - Twee dagen te laat.... Da's duizend ballen interest per dag!
- SOPHIE : - Bij zo een mannen moet ge nooit geld lenen ! (Steken de tas weer onder het bed en willen weggaan).
- GEERT : - Wacht. (Haalt opnieuw briefje uit de tas). Hier. Voor hem. Hij heeft toch gewonnen.
- SOPHIE : - (Neemt het briefje en gaat naar Joe. Deze ligt op zijn buik. Lachend steekt ze het briefje in zijn broek). Hij kan maar denken dat hij geld kakt. (Beiden lachend af. Muziek).

S C E N E 4

(Het is late namiddag geworden. Joe wordt kreunend wakker. Hij is een wrak, kruipt op handen en voeten rond en vindt na enige tijd zijn fles gin. Neemt een grote teug. Wil een sigaret opsteken, maar zijn aansteker doet het niet en hij gooit kwaad alles weg. Wankelt naar frigo maar vindt niets te eten. Slaat kwaad deur weer dicht. Mag staat erachter).

- JOE : - Godverdomme, gij weer. Gaat gij hier alle dagen kopen zagen?